

enim is, qui potest ac debet malum impedit, ceterum causa illius, si ipso non impudente coenerit,
(c) s. Th. syl. 1. in cap. 3. t. 1. secunda. s. Th. syl. 1. in cap. 3. t. 1. secunda.

enquit Sylvius; (a) qui sic addit: Dico: Potest ac debet. Si enim non posse absque notabilis detractione non obstat, excusatur tam a restituzione, quam a peccato. Si autem possit, sed non tenetur ex iustitia, excusatur a restituzione, quamvis non a peccato,

C A S U S CXXXV.

Theodemirus rebus tum capitalibus, tum ordinariis praepositus Iudex in quadam oppidulo de Provincia scit, ut Julianus tutor Jacobi res pupillares usurpari ac diripi, absque eo quod quipiam apparet ei obstatere, & ipse, licet ea de re postulatus, negligit suam, impediendi illius causa, interponere auctoritatem. Ipsi non incumbit ex conscientia, quod inde emerit praedato pupillo, damnum integrum refarcire;

R E S P O N S.

Quae protulimus in medium, cum praecedentiis discutatis dissolvenda curam impendebamus, proposita huic specie expediri omnino sufficiunt: si quidem uno ore & verbis luculentissimi docant S. Thomas, & S. Bernardinus Senensis, eos quibus ex officio munieris, quo funguntur, ut Theodemirus, incumbit comprimere facinoros, sua praeferio tempore innocentes, viduas ac pupillae, & contraclarum iustitiam defendere atque ulisci: obligari, ad refacienda damna quaecunque ex eorum tum negligenta, tum culpa provenient. Atque ita vera quidem, ut ait summus Pontifex Joannes VIII. (b), faciens culpam procul dubio habet, qui quod post corrigere, negligit emendare. (c) negligere, cum posse deturba perveros, nihil aliud est, quam fore: nec caret scrupulo conscientia occulta, qui manifesto facinori definit obviaire. Non est ergo, unde posse in dubium revocari, quin Theodemirus in solidum tenetur simul cum Juliano, ad damnum, quod, ex indigna praecepti Tutoris administratione, ipsius pupilli fuit illatum, in integrum restitendum,

C A S U S CXXXVI.

AMATORI Parochus de Parcia 5. Ruth videlicet de Eriario seu Fabrica fuit Ecclesie dixerat, ac lacrari a Matriculariis, qui quoniam plurima praefabant auctoritatem, eamdem iniqua possessione audacter usurparerunt, ipso nullatenus impidente, propterea quod metuerunt, ne in eorum incurseret offensionem, & cum iisdem fulciperi inimicis. Num ei incumbit, ipsi Matriculariis non satisficiens, quod sua recepti Ecclesia damnum integrum restituere?

R E S P O N S.

Ex principio, qua potuimus & demonstravimus ex doctrina S. Thomae, & S. Bernardini ceterorumque, quos appellavimus, autorum in praecedentibus decimobus, ipsa meridiana luce clarius evincitur, cum Amatorius regendi & administrantis, quae sunt fuit Ecclesie, rebus primario ac principiis praeoccupatur, atque ex officio tenetur ad confundendum earundem conservationem; nullatenus dubitandum est, quin ex suo silentio Matriculariorum suorum iustitia reatu iete contrinxerit; si quidem eos impedit posset, aut iisdem diffundendo, saltem obstatere; quin etiam ei ex ipso iure succurreretur, ut posset ea de re legitimis Iudicis implorare. Incumbebat igitur praecepto Parochio prefatas rationes adhibere, sive paternis admonitionibus ob oculos istorum Matriculariorum ponendo, quam admittebant, uaniuersitatem inquitatem, & eosdem etiam atque etiam adhortando plurimum ad eandem repandendas; aut ipsi non resipicentibus, recurringe ad Episcopum, & eum rogando, ut luam veller, in frangenda perviciatione predicatorum rei facta possessorum iniquorum interponere auctoritatem; aut tandem, cum iisdem apud Iudices agendo nomine utlorationis: quas quidem rationes iare, ut ex officio sui munere tenebatur, cum ipse neglexerit, iri non potest inficiis, quin ei simul cum ipsius Matriculariis in solidum indicatus obligatio damni, quod ab iisdem Ecclesia fuit illatum, refaciendi. (e)

C A S U S CXXXVII.

PALLADIO, cum fuisse de re quadam, que ab anno & amplius acta erat, testificatus, excidit aliquid falsi, quod verum nibilominus existimat, de quadam circumstantia, ex qua jactura centum numerorum emerit parti, que carebat omni profus culpa. Numquid ex lapso suae memorie excusat a peccato mortali, & eximitur ab obligacione damni iustus restituendi?

R E S P O N S.

S. Palladio, cum fuisse de re quadam, que ab ex meris humani animi infirmitate proveniat; Palladioque, post prava diligentem recognitionem, perfusum fuerit, nihil quidquam veritati ex ipsius testimonio dissentire; non potest, ea de re, peccati mortaliter teneri mansuetus. Sic docet S. Thomas, qui ait (g): Quis contingit ex libidinestate humanae memoriae, quod reputat se homo quandoque certum esse de eo, quod falso est: si aliquis hoc cum debita sollicitudine recognit, estimet, certum esse de eo, quod falso est: non peccati mortaliter hoc affert: quia non dicit falso testimonium per se (h) ex intentione, sed per accidens contra id, quod intendit.

Eamdem etiam doctrinam habet S. Antoninus (b), qui, relatis praedictis verbis S. Thomae, sic (b) s. Anton. 2. part. 2. secunda. (c) s. Anton. 2. part. 2. secunda. (d) s. Anton. 2. part. 2. secunda. (e) s. Anton. 2. part. 2. secunda. (f) s. Anton. 2. part. 2. secunda. (g) s. Anton. 2. part. 2. secunda. (h) s. Anton. 2. part. 2. secunda.

Observandam vero est, cum S. Thomas istuc verba apponit: Cum debita sollicitudine recognit, ab ipso potissimum innui, ei, qui ex defectu diligenter eorum recognitionis, quas sibi manifestanda occurunt, licet prater mentem ac voluntatem, falso testificaretur, inducendum esse peccati profus gravioris reatum, neque ab obligatione restituenti eundem fore ideo subducendum: Non autem excusat a peccato, addit S. Antoninus, si ex imprudentia & negligencia, eti non ex malitia, diceret falso: nec etiam, ut videtur a restitutione, si inde proximus damnum incurret. Quod probat ipsa Decretale Greg. IX. quam retulimus in decisione centesima trigesima.

Finem ergo dicendi facimus concludendo, si Palladius caverit diligenter attendere ad falso quod dixit, testimonium, neque falso, nisi explici lapide memoriae proveniente ex mera ipsius humani animi infirmitate, sit testificatus, cum culpa cavere, neque obligari ad restitutio nem, quemadmodum in eo docent (a) Cardinals Cajetanus, Dominicus Soto, Sylvester de Prierio, Navarrus, Reginaldus, Cabassutus, & nubes ingens aliorum autorum tum Theologorum, tum Canonistarum.

Nihilominus juvat advertere, si Palladius, aut quilibet aliis tellis postmodum agnoscet, sese non fuisse vere nec recte testificatum, futurum ut ipsi incumberet partem, que in culpa est, & in cuius gratiam testificatus est, commonere, ut adverse fuit parti, quod inde damnum sensit, integrum restituere, & illa parte satisfacere no lete, teneretur, ad testificationem coram Iudice revocandam, modo posset, nullo notabili damno accedente, eandem recindere. Quia de re fore operae pretium, eum agere ex conflito unius aut plurimorum Patronorum, quos ornaret cumulata prudentia virtus, & plurima rerum intelligentia.

C A S U S CXXXIX.

TRIBONIANUS Iudex rerum forensium intelligentissimus, cum perfectum haberet, & suis Collegiis plerisque legatione fuisse corruptos, & animis suis adiaceisse, de re magni momenti, sententiam ferre iniquam, abstinuit adeste decisioni litis, que diuidicanda erat, ne forte iisdem duplacet ex adversa sua sententia, aut in illius offenditione cadetur, qui favere atimum proposuerant; quanquam ei perfusum esset, futurum fuisse, ut iisdem potuisset manifestam facere, ex rationum momentis omnino validioribus atque inconclusis, in iustitiam quam admittere intenderet. Num obligatur coram Deo, ad reparandum damnum, quod pars laesa recepit ex iniqua ista sententia, quam alii Iudices tulerunt?

R E S P O N S.

Ut Tribonianus tenetur ex officio munieris, quo insignitur, adeste decisioni causa, de qua quæstio est, & pro ipsius dignitate Iudicis, ei incumbebat, necessario suscipere causam eorum defendendam, quibus jus succurreret, nisi aliunde ex aliqua legitima causa impeditetur, videatur, eum obligari, ad præstandum damnum, quod Pars Laesa sustinuit, & cuius auctores sunt ipsius Collegiæ, primarii atque principales, neque tantummodo quod non obstatere, prout ipsius tum conscientia, tum officium exigebant, iustitia, quam ab iisdem jamjam admittendam esse prævidebat; sed etiam propterea quod omnino valeret eandem impeditre propter plurimam, qua præstat, mentis intelligentiam, & uberiorum, quibus instruxit erat, copiam validissimum atque inconcluorum argumentorum. Quapropter, siquidem officio ac ministerio suo defudit, abstinentia a ferenda sententia, ex mere humana consideratione, & vires addiderit iustitiae ex sua absentia, & suo silentio, aquam est, in ipsum in solidum recidere simus, & in eos, qui iudicium dixerunt non rectum, integrum prove nientis inde detrimeni comprehensionem.

Quibus addendum existimamus, eandem quoque fore inducendam, obligationem, si Tribonianus, cum simus cum aliis leditissima causa dijudicatus, est.

Certum est, Alphio incumbere, præfatos tres aureos dupiones, ei, qui sibi eisdem dedit, restituere, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Præterea, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.

Obiter, si rem aliunde teneretur ex iustitia gerere ac concire: verbi gratia, si cum esset Iudex, summam istam receperit, ad ferendam sententiam, si appellatus, ut testimoniū diceret.</i

mam, aut quamlibet aliam rem invenerit, qua foret aliena, nolit eandem restituere, nisi sibi prius repenso aliquo pretio, licet nihil impensa in eandem conservandam contulerit. Si debens aliquam summam exigat, de eadem sibi certam quendam partem condonari priusquam solvat. Si, depositam habens apud se aliquam pecuniam, aut rem aliam, necessitatem afferat deponenti solvendum sibi trium-duplicum aurorum, aut rependenda sibi majoris aut minoris argenti summae, sub praetextu diligentia & opere sua in custodiendo deposito, quamquam illud apud se custodiendum reperit, nulla pacta mercede, & ex mera, quae decet amicos, animi benevolentia. Constat, tum in predictis casibus, tum in ceteris omnibus hujusmodi, in quibus incumbit ex justitia aliquid facere, nihil posse nec exigere, nec recipi, ad illud faciendum, quin omnino modis restitutio obligatio inducatur. Ratio est, quia, quod ea fictione fuit receptum, non est oblatum nisi invite, & cum potissimum amico, ut iniqua queque vexatio defugeretur: quodque, proprie loquendo, qui praemium aliquod in ejusmodi causis exigit, quod suum non est quodam ratione vendat, aut potius proximo non nisi partem debiti tantummodo rependat.

Ex dictis sequitur, eadem quoque consequentia rationis obligacionem induci, restituendi quidquid receptum est, ne resalua ageretur, a qua facienda abstinere, ex legibus ipsius requiratur secundum.

Atque etiam, licet ista obligatio sequeretur, vel ex ipso tantum charitatis officio, nihil minus qui desiderat aliquid, jure juvaretur, ut pe-

cuniam a se ipso inique extortam repeteret posset, quemadmodum ex ipsius dispositione verbis laudentis habetur (a). Quia deciso plane consernit doctrina, quam amplectitur autor colla-

giiorum Condominium (b).

C A S U S C X L I I .

Fons costus de Curia sibi provideri ab Episcopo quadam obtinuit, plurimum agente ipsius Cubiculario, cui repende summam trecentarum librarum, quam ei se daturum promiserat, modo negotium istud de predicta Curia sibi obtinenda sub illius manus prospere succederet. Qua de re queritur. 1. Utrum ipsi Fulgoso incumbat ex conscientia beneficium istud restituere. 2. Utrum predictus Cubicularius teneatur, ad trecentas libras Fulgoso restituentem?

R E S P O N S .

Eli hoc indubitate ac certissimi Juris principium, quod nullus possit iuri sibi retinere, quod alienam acquisivit, invito Domino. Quod ipsum docet S. Thomas (c) his verbis: Nullus potest licite retinere id quod contra voluntatem Domini acquisivit, puta, si aliquis dispensator de rebus sui Domini darecatur ille, qui accepterit, licite retinere non posset. En principium, quod ponit S. Thomas, & quo utitur in dissolventa proposta difficultate, ad lendo nimurum, siquidem ipse Dominus noster J. C. Ius verum, ac supremum dominium habeat in univerba bona tua Ecclesie, & piaceperit Prelatis, qui ipsius nominibus non eadem administrant, atque dispensant, ut spiritualia gratis concedenter, ab his, quibus eadem offeruntur, non posse licite esse recipi, nec retineri, si propter aliquod tempore ipsi conferantur. Ex quibus inferuntur duo perinde certissima. Prout quidem ipsius incumbere, quod ea ratione consecuti sunt, restituere beneficium, ut liberum collatoribus relinquatur, de eodem eo modo disponendi, quo Dominus noster ordinavit. Alterum, pecuniam, quae ejusdem obtinendi gratia repensa fuit, restituendam esse, non quidem ei, qui candem redipendit: siquidem meritus sit, quamobrem eadem ipsiaretur, sed ipi J. C. hoc est, pauperibus, qui sunt ipsius membra, aut in aliis pios ulius impendam. En verba sunt prefati Dodoris Angelici: Dominus autem ejus Eccliarum Prelati sunt dispensatores & ministri ordinabili, ut spiritualia gratis darentur, secundum illud Mathei 10. Gratias accipit; gratias date. Et ideo, qui minueris intervenire spiritualia, haec cumque assequitur, sa licite retinere non potest.

R E S P O N S .

JOSEPHUS Simoniam quandam non culpabilem ac eis ipso commisit non agnovit, nisi lex mensibus a tempore, quo eamdem admiserat, cuius quidem gratiam sibi fieri, ac de Beneficio; quod jam posidebat novo alio diplomate sibi iterum provideri postmodum obtinuit. An obligatur, nihil obstante quod fuerit in integrum restitutus, ad restituendas ducentas libras, quas de predicto Beneficio percepit, necdum consumpsit?

R E S P O N S .

Siquidem constet, scriptam primum in gratiam Josephi provisionem esse nullam, propterea quod virtus Simoniae licet non culpabilis, quam ipfem admisit, inficiatur, non est unde quidcum possit dubitationis afferti, cum vixit ac veitum sibi quaverit de fructibus beneficii, qui teneatur ex conscientia, ad restituendas ducentas libras, qui in manibus suis etiamnum habet superitores: quippe sit extra omnem dubitationis aleam constitutum, possifero rem alieum Beneficii, cuius titulus vitiouſus ac nullus est, non posse suos facere fructus de eodem provenientes: utpote qui ex ipso sua restituzione Jus non habeat, nisi illud potesta gaudendi, nullatenus vero consequatur effectum, qui sit ad præteritum tempus extendat. Nihilominus certum est, ipsi præberi locum recurrenti ad Summum Pontificem, & habita apud eum ea de re supplicationem, quae rei veritatem diligenter exponat, obtinendi, ab eodem sibi condonari fructus perceptos, necdum consumpsitos (g).

C A S U S C X L V .

DECANUS & Canonici de quadam Ecclesiæ Collegiali sese simonie crimine innoverunt; conferendo Præbendam Julio, qui provenientes de eadem fructus per annum integrum percepit, quamquam sibi perpesta fore Simonia, quam idem commiserant. Potest ne aut debent-ne fructus, quos de præfata Præbenda sibi vindicavit, Ecclesiæ prædicta restituere?

R E S P O N S .

Videtur in proposita specie, Franciscum non obligari ad restituendum fructum qui de Beneficio suis obvenire; siquidem de iisdem ipsi invito provisum fuerit; eadem non retinerit, nisi quia propter etatem non legitimam sibi non licet eadem dimittere, tum propterea quod nondum proprii sui juris est, tum etiam quia non audebat suis Beneficiis renuntiare, ne veniret in offensionem sui Patris; qui aliunde certo certius obtinuerit, quam ille de iisdem intendet confidere, resignationem, aut abdicationem in Judicio pronuntiari nullam, ac penitus rescindi; & tandem neque provenientes inde redditus ipse perceperit, neque administraverit.

Nihilominus, quanquam Francisco nulla restitutio obligatio inducatur ex prætermissa recitatione Breviariorum, nullum dubium est, cum ipsius Pater, adversante prorsus omni jure provenientes ex prædictis Beneficiis fructus efficerit, quin ipsius hæredibus incumbat corudem in integrum prædicta restituendum, arque adeo ipse Franciscus obligetur, utpote hæredes inter locum habeat, ad eisdem restituendos pro rata portione hæreditatis, eadem ratione, quia tenetur, quantum ad usuras prædictas, aut quantum ad debita, quibus post obitum Godefridi ista sucescio deprehendetur oppignerari. Ceterum, si Franciscus ea mentis intelligentia prædictus fuerit, quia potuerit ei fieri sufficienter perfecta perverbia sui Patris in ea re agendi ratio, ut conjiciendi locus plurimus datur, ipsius prætermisionem non omni prorsus carere culpa intendimus affirmare.

C A S U S C X L V I I I .

FORTUNATUS Sacerdos Prior de S. Pantaleone per sex menses integrum omisit Breviariorum recitationem. Numquid obligatur ex ista prætermisione, ad restituendos aliquos fructus de suo beneficio, ex quo percipit centum libras anni redditus?

R E S P O N S .

Si Prioratus de S. Pantaleone nullum inducat particularie officium perfolvendum a Titulari; confat, ex eodem importari falso recitandarum precium Canonicularium obligacionem; atque adeo Fortunato incumbere, ut restituat dimidiam redditus annui sui partem, ex quo omisit per sex menses obligacionis prædicta satisfacere. Quæ quidem veritas non alia confirmatione indiget, quam ea, quæ colliguntur ex Constitutione Bonifaci VIII. (b), in Quia laudata Papa ait, Beneficium Beneficiario conferri propter officium, ad quod obligatur. Officium... propter quod Bonificium Ecclesiasticum datum: Quod quidem non tantummodo intelligentiam est de Divino Officio perfolvendo; sed etiam de munis omnibus aliis, quæ naturæ ipsius Beneficii annexantur; quemadmodum declarat Concilium Tridentinum Ieronimom habens, de Parochiis non habentibus actualiæ residentialiæ in suis Parrocchias (c). Confut posunt, quæ ea de re alibi disserimus in dissolventa non abilitati difficultate.

Vide V. BENEFICIARIUS. Caput Ericius.

C A S U S C X L V I I .

BERTRANDUS Canonicus de Cathedrali quam Ecclesia per sex menses absentatus, nec proinde lucratus quotidianas ac manuarias distributiones, per sex menses integrum omisit Breviariorum recitationem. Numquid ea de causa subducitur ab omnibus lege restituendis?

R E S P O N S .

Quæcumque condonatio seu gratia, quæ fit contra Juris dispositionem, omnino nulla est, juxta regulam istam Bonifaci VIII. (d). Quæ contra ius fuit, debet utique pro infecta haberi. Porro plures recensentur Casus, quos ad marginem indicamus (e), in quibus jus prohibet; scilicet in odium culpari commissi, atque ut impediat, quoniam in eandem fat lapus facilis ex ipsa facilitate fraudande obligacionis restitutio, quæ incuberet, non condonatio adhibetur: atque inter istos casus locum obtinet, qui memoratur in specie propositi: & expensis verbis indicatur a Concilio Tridentino (f), quod præcipit, ut Canonici, ceterique Ecclesiasticorum, quibus obligatio inducitur assistendi publico officio, pro ratione temporis, quo ab eo fuerint ablentati, suis distributionibus careant, nulla facta corum Collegiis licentia earundem ipsi condonandarum, nec vel etiam ullius partis remittantur. Reliqui, quævis collatione aut remissione exclusi; his careant, juxta Bonifaci VIII. Decretum quod incipit: Confectudinem, quod sancta Synodus in usum revocat. Ex quibus inferendum est, a Bertrando, non posse recta conscientia fibi vindicari, quam ipsius ei Collegi annuerunt, condonationem; siquidem, cum eidem recipienda sit inhabilis, ejusdem concedendæ nullatenus habeant potestem: adeoque nihilominus ei incumbat, restituere distributiones, quas percepit pro tempore sex mensem, quo Chorus non interfuit: quas quis, lessi de eodem erogare debet Ecclesiæ, vel pauperibus.

C A .

CASUS CLIX.

Gordius Canonicus, cum precibus Canonis olicitanter sine illa attentione nec actuali nec virinali; sed cum continua voluntariae mentis evagillatione per sex menses integros adseruit: numquid, considerato summo iure, teneatur ad restitucionem fructuum fuc Præbenda pro ratione praediti totius temporis?

RESPONS.

Circa propositionem difficultatem distracthuntrt Autores in contrariis sententias. Plurimi, qui nominis omnino sunt insignioris, quales & Antonius, Paludanus, Medina, Gabriel Biel & Tolonus, opinantur, licet præfatus Canonicus gravissime peccaverit, ei tamen in casu propositionis nullius restitutioonis induci obligacionem. Hoc nimur sicut principio, quo, cum attentione in oratione sit actus interiorus, Ecclesia de eadem non posse judicare, neque consequenter in eos decernere penas, qui in orando carent attentione.

Quorum tamen opinioni subscrivendum esse non existimamus: siquidem opposita sententiam multo profecto probabilior nobis videatur, eaque de causa fuos defensores vindicant plurimos magni nominis Autores tum Theologos, tum Canonistas,

(a) Joan. Cab.
jur. can. th. &
pr. lib. 5. c. 14.
n. 14.

appella (a) ipse præfator sententia todes ad cau-
fa fuos sibi defensores vindicant plurimos magni no-
minis Autores tum Theologos, tum Canonistas,

funes fuit Gerfonius, Navarrus, Barbo, Pe-

trus Navarra, & quatuor alii, quos Cabafutius

(a) Joan. Cab.
jur. can. th. &
pr. lib. 5. c. 14.
n. 14.

Opposita vero opinione, inquit laudatus lau-

dandumque plurimum Professor, quamvis graves quis-

que habeat assertores, sanctum Anoninum, Medianum,

Paludanum, Gabrielem Biel, Toletum, &c., non te-

nari ad restitucionem, minime admiserim. Deinde,

ut ipsum, quo nuntiatur prædicti Autores, funda-

mentum penitus evertat, subiecti: Quid vero pro-

fundamento prætextum, Ecclesia non præcipere inter-

nos actus, quamvis aliqui verum sit, ut ieiunio, cu-

jaus obligationi per solam materialem abstinentiam fa-

siceri potest, non tamen in omnibus id verum est; præ-

terim circa orationes, de quarum essentia est actus inter-

ius & elevatio mentis in Deum, que propria est orationis

definitio. Constat saltem, Ecclesia, præ-

cipiendo certos quodam actus exteriori, puta,

adieles facias, certis quibusdam indicatis diebus,

aut divinum officium perfolvi, id potissimum in-

tendere, ut, si Deum decet, cultus ei exhibe-

tur ex aliis actibus, atque adeo prædicti actus

elicitant cum ea pietate, interiorique attentione

actus, ac mentis elevatione, fine quibus ipse nec

vere coleretur, nec, nisi labiis, honoraretur. Sic

etiam quando Ecclesia præcipit annum Confessionem, & Pascalem Communione, omnibus

utriusque sexus fidelibus, indirecte præcipit iisdem

atque necessaria quadam consequentia, actus Pe-

nitenientiae, interioris, ac Religionis, quibuscum de-

bent ad prædicta sacramenta accedere, adeo ut,

si satis haberent confessionem orentur tantum

modo deponere, aut nulla prævia præparatione

Corpus Christi lumere, absque dubio sit, futu-

rum ut Ecclesiastico præcepto nullatenus satis-

facerent; quemadmodum alibi demonstravimus,

cum de præfatis Sacramentis habebamus sermo-

nem. Inde est, quod Lateranense Concilium

Generale quartum habitum sub Innoc. III. an-

1215. (b) obligacionem attentionis, & sinceri cul-

tae de celebrazione Misericordiarum,

sec. 1. 3. & 4.

etiam quod celebretur

ad illud idem manifestandum emptori, & alioquin
subiecta obligacioni totius, quod inde partur, da-
mini restituendi; sic etiam ei, qui rem aliquo lo-
cat, eadem obligatio inducitur, si quid eximodi
viti, in re locata, occurreret, eisdem indicandi
conductor. Ut colligitur, ex quadam Legge, qua
retret, speciem omnino eandem ac illam, que hic
loquitur proponit (a). Et laudata Legis verba:
Si quis dolia virisla ignarus locaverit, deinde vinum
effusserit; tenebitur in id quod incrus; si neq[ue] iro-
ranzia eius ei in excusata.... et alter atque si saluum
pacrum locati, in quo herba mala noscatur. Hic
enim, si percors, vel demotus fuit, vel etiam de-
terior facies; quod intercessi prostatibus; si scissi. Si
ionariorum penhorum non petet.

**(6) Leg. in
reb. 48. 3.
commoda-
t. 1.13. t. 7.** *Qui quidem confirmari possunt ex alia Legi
(b), qua circa praesentem, quam discutimus, dif-
ficultatem lucentula profusis atque omnino decer-
toria dicitur sic, namque illa fert: *Qui sciens mala
vicia, conmendatis, inquit, laudata Lex, si ibi
infusum binum, vel eleum, corruptum, effundam
et; condemnandis eo non posse.* Quoniam ex com-
modato non detinimus, sed commodum ponimus
proximo debet accedere. Quod; quidem a posteriori
verum est, quantum ad rem locatam; siquidem ex
mercede, quae inde percipitur, lacrum proueniat;*

C. A. S. C. U. S. CLIL
At vero si putavistis Adrianus, vicioſa dolia,
qua Berthaldo locavit, fana eſſe ab omni vicioſo
numquid preſage teneat, dāmnum, quod iſi
conduxit indebet; Si autem non teneatur, po-
tēre ne, quam ei Berthaldo promisit, locationis
etiam exigere mercedem?

RESPO N S .
Respondemus, si bona fide, sua dolia loraverit Adriani, nulla sibi data legitima causa fabodorandi, eadem esse vicula; atque ea locando Bertaldo simpliciter cloacaverat, ac qualia sepe habebant, non eadem praestando ab omni virtu fana integra, sed ei liberum faciendo, ut illa ex omni parte ac penitus impiceatur, quin etiam, si ei liberet, corundem faceret periculum; in eo casu non obligatur, ad compensandum damnum, quod Bertaldus inde recepit; siquidem nullatenus eiusdem cauta sit, neque ei posse ipsius ignorantis culpa vertere. Adco ut Bertaldus sibi tantum imputare debet damnum, quod si inde subsecetur est. Nihilominus, quoniam iste dolo ulium prabere non poterant, cui destinabantur, non debet Adriani postam cum Bertaldo pro locatione repergere mercedem.

At e. contrario, si memorata dolia locaverit Adrianus tanquam ab omni vitio lana & eadem integra præliterit, tenetur ad relarcendum damnum: cuius quidem reparations obligacionem in semetipsum ultra fulcepisse ex ita praestandi auctoritate censetur; 1. Quoniam non debet inconfutato rem vitiosam præstare bonam ac suis omnibus numeris ab solutam, eandemque, ut lanam ac perfectam locare; nisi fibi prius certo certificato conflare, eam nullo vitio labore. 2. Propri

(c) 8. Antonin. 2. part. 1. cap. 15. § 6. quod contractus locations in gratiam cedat utriusque contrahentis, atque utrumque etiam astringat ex culpa etiam levi; ut at 8. Antoninus. (c): In hoc etiam contractu venit culpa levi, cum gratia utriusque celebratur. Cum probrem ex eo ipso, quod non adhibuerint omnem diligentiam, quam attulisse vir prudens, in se certiore faceret, num dolia, que locabat, mendola forent ac victoria, necne; & eadem locave rit, non monendo Conducorem, eadem non suifi se a se ipso probata; tenetur ad reparandum damnum, quod praedictus Conductor inde passus est; atque in eo sensu intelligenda sunt isthac verba Legis, quam citavimus in precedenti decisione, si quis dolia vitiosa &c. & haec alia verba Globus. (d): Illa tenetur (damni) pro scienti, sive ignorante, locet, vel vendat vas corruptum.

de pœnitent. ignoranter locet, vel vendat vas corruptum.
dist. 3. v. Va- C A S U S C L I V.

DANIEL vitium addidit pudicitia Joannæ, virginis annos natæ decem & octo, injectis ei subdolis aliquando futuri matrimonii promissionibus,

卷之三

atque violentis in eam usus infigationibus.
Obligatur ad aliquam restitucionem; pre-
setim cum de ista visitatione rumoris aliquid affa-
re jam incepit? Num etiam teneret, ad ali-
quam injuriam compensationem, quanquam nec
fraudem, nec vice adhibuisse?

R E S P O

Multum dileminis interest inter duas illas rationes, quibus predictio virginis aliquicunq; attentur. Si namque Daniel non defloraverit Joannam, nisi quia se deputac*i* ultra consensit, neque dolus fuerit, neque ei vim artulerit, sed ipsa nimil quidquam, aut minime fatem adverterat, totam ei statim permisit; ad nullam omnino erga ipsam obligat*io* restitu*atio*ne; quippe qui nihil in eo p^{ro}ceperit contra iustitiam, iuxta regulam istam Juris (e): *Scientis&c; consenserint non sit iniuria, neque dolus.* Atque ita docent Sylvester de Mozmano, Dominicus Boto, Navarrus & Tolosanus post S. Antoninum (f). Verum & contrario si ei vim artulerit, aut ilius sit aliqua fraude, aut urgentes adeo instigations adhiberit, ut locum sum*ptu*s violentiam cum fraudis habere censuantur, quo definitum animo pervertere consilium exigeretur; non est, unde dubitationis quidquam moveri possit, quin teatur, ad satisfaciendum ius*titu*s, quam in interrogatis; five cum assumptu*io*ne iux*to* uxoris (g), si ipsa exigerit, scilicet proprii sui juris fuerit, neque nimia conditionum in aqua*lit* aliunde ob*stac*lio; perferit vero quodlibet de

itas abunde vobis; praeterea vero quando ror-
at tentare judicium jam prodit toras
ei pecuniam aliquam largiendo, que datis locum
supplex, & ratione cuius rubore possit esse
convenienter modo, quem speare possemus, ante-
quam cum eo in crimen succumberemus.
Hoc adhibitis illis circumscriptiibus, ac in eorum
potissimum sensu accipiendo ista Lex Exodi relata
in quadam Decretali (4): Si seduceris quis
virginem necrum deponstrans, dormierit cum
ea, adorabit eam, & habebit eam uxorem. Si Pa-
ter virginis, dare noluerit, reddet pecuniam tanta
modum: doris, quam virgines accipere conseruentur:
Et haec alia. Deuteronomio (5), que perinde ac
precedens, violentiam ac fraudem accessibus sus-
cipunt visitationem: Si inveneris vir peccatum virgi-
num, que non habet sponsum, ex apprehensione con-
cubueris cum illa, En ad judicium venient
dabit qui dormierit cum ea Patri puelle scilicet
agentis, qui habebit eam uxorem, quia humiliavit

C A S U S C I V

CONSTANTINA liberum unum ex adulterio peperit; qui simul cum aliis liberis habetur, quasi natus ex iusto matrimonio. Debetne Confessarius ipsius obligationem ei inducere; illud ipsum manifestandi vel suo marito; vel isti liberò; quo sic remedium afferat injuria; quamalii inde passuri sunt: vel tandem, quibus ei conditionibus impositis, debet et concedere beneficium sacramentalis abolitionis?

R E S P O N S

Antequam propositæ difficultati fatisfaciendum sit, juvat indubitatum ac generale principium propone, quod ipso naturali jure institutum, nimurum obligari neminem ad inurendam sibi metipsi infiam. Ex quo principio sequitur, Conflantiam non teneri ad manifelandum suum peccatum, neque suo marito, neque suo liberonon legitimo, nec quislibet aliis, nec tandem legitimis suis haeredibus, quicunque esse possim, ubi prætextu reparandi danni, quod iidem ex suo adulterio iutulit. Quod quidem suaderet vel ex ipso solo lumine naturali: eminvero, si accurate loqui valuemus, tunc non urget obligatio restituendorum bonorum ordinis officijs inferiori, cum ipsa redi non possint, nisi cum tacta cujusdam boni iuperioris ordinis. Porro quemadmodum eterna falsus, & ipsa vita constituant bona multo preteriusta atque excellentiora ipsius famæ prærogati-
va;

va; ita etiam longe praestat multoque potius a
superius est bonum nomen, ipfis temporalibus ho-
nis ac rebus familiaribus, iuxta pentium iustitiae
fatum (4). Melius est nomen bonum, quam divinitus
multe. Atque ideo in plurimis antiquis Canonis
bus quos Gratianus referit in suo Decreto (5), i-
niperibunt majori culpa consciit, qui notam in-
urunt injuriam alienae famae, quam qui alieni
furantur ac diripiunt. Deteriores sunt, qui Dodio-
rum vitam moreisque bonos corrumperunt, his qui sub-
stitionis atorum, predicatorum diripiunt; inquit unu-
quidam ex laudariis Canonibus.

minis consitenti, inducendi opprobrii ipsius marito & ipsius familiæ, & commovendi discordiam, odium, zelatorum suppositiones & similitudinam. Ut ergo non potest praetia mulier obligari, ad solvendum; aut refutandum aliquod debitum cum iactura proprie sua libertatis, fere servituti addicendo; siquidem antiqua Lex (4) nona Legi fuerit abrogata; cui deinde, quantum ad eam rem Leges Civiles (5) contineantur; dicendum est, neque etiam teneri, ad revendulum iustum adulterium in damnum proprii sui honoris, qui procul dubio longe praetiat, ac multo magis aestimabilis est, quam ipsius libertas, quique non magis, quam ipsius libertas, pretio pecuniae protestantur.

Quia huc usque retulimus, rationem momenti ipsissima sunt, quibus potissimum innititur Si Antoninus in sua summa Theologica (7), ex qua textum sequentem excerpimus, qui licet ista paulo longiori procedat, eiusmodi tam est, quem non possumus pratermittere. *Ubi imminet aliquod horum periculorum, inquit laudatus fan-ctus, non debet revelare mortuus.* Primum periculum est infamie, scilicet malitia. Secundum periculum est scandali. Tertium periculum est mortis. Quarum pericula est improbabilitas. Primum periculum est infamie, scilicet malitia: quia hoc

periculum est infamia, scilicet mulieris: quia mortaliter revolvendo, cum efflent auctoritate famam ipsam pessime et turpissime disparant: quod quidem magnum periculum est mulieri. Nam turpissus est periculosis in honesti infamia ingreditur. Secundum, periculum est scandali, scilicet viri. Et consanguineorum aquae amicorum eius, si illis deo innotesceret matrem. Nam non potest aqua se turbare nisi ex eo, sed vir ex tunc posset eos

ea amictum & pacem ac concordem societatem habere; immo forte maritus dimicetur. Et non valentes fortan continuo, utriusque adulterium perpetraverint, & sic innumerabilis male & irre recuperabilius inter eos oriuerintur. Terrium et periculum meritis & scilicet uxoris & sue spacie proli, atque adulteri sui: nam probabilitate timore posset quod eius maritus & filius quicunque alius, aut occidere alium queratur, necaretur. Secundum Scutum in quartum concurrentibus didicis tribus periculis, quo videntur valde probabili & in pluribus vnde eventientia, non debet talis musus fieri Coniugi reverentis, & propter bonum incursum refluendum hereditatibus, talibus periculis se expone manifesse. Quartum propter periculum improbabilitatis. Nam nec vir, nec filius, nec etiam publicus Iudeus mulier cui revelant credere obligatur, nisi probet dicta sua per infallibilis signa,

aut per violentas probationes, aut per idoneos testes. Hæc ille. Quæ eadem leguntur apud Angelum de Clavasio (r).

Nihilominus, si virae virtute ac lapientia foret ornatus, que mulieri afferente moralem certitudinem de rei veritate detegenda, abique nullo periculo scandali nec incommodi ipsi imminentia, videtur futurum locam contendendi cum Sancto Antonino, obligandam fore in eo cafo, ad eandem ipsi in integrum aperiendam, ut ea

ratione neuter ei copia contulendi, sequitata ac
justitia, quam reddere debet suis liberis legitimis.
Quin etiam posset ista obligatio matris
extendi ad spurius utque suum filium, si vir
factus, & purius Religione ac pietate non
fucata praekans, ipsi locus adest fubodoran-
di, futurum, ut ipsius dictis vellet fidem
habere & totum *tempore durare*. Deo non posse

habere, & totum lete devoveret Deo per vota Religionis aliquicun, aut alia quacumque ratione paternæ hæreditati renuntiaret; sed Sanctus Antoninus prædictam exceptionem non admittit, nisi in casu, quo Mulier apud su-

um Maritum & alios Iuspcionem gravissimam
jam haberet, iaceperat prolis adulterina, &
filium etiam omnes memorata circumstantia
concurrentes: Aliquando vero, subiicit laudan-
tus Sanctus Archiepiscopus tenuis
mulier revelare, videlicet si hoc tria concur-
runt simul. Primum, si apud Maritum &
alios super hoc fortis & gravi suspicio im-
pressa esset, & occasio dubitantis taliter. 2. si